

Ìwé Dániẹ̀lì - Ọ̀gọ̀rùn-ún kan àti Mẹ̀rìnlẹ̀lọ̀gọ̀rìn

Aṣọ̀ Ìrán Wòlìì tí Ogun Panium: Àkọ̀sọ̀ sí Ọ̀fin Ọ̀jọ̀ Àìkú

Jeff Pippenger

2024-04-19

Ìjà Panium jẹ́ ogun ẹ̀mí ní pàtàkì. Kí ilàna ọ̀jọ̀ Àìkú tó dé, ààrẹ̀ kejọ̀ náà, ẹ̀ni tí í ẹ̀ ẹ̀lẹ̀kẹ̀fà láti ìgbà Ronald Reagan ní àsikò ọ̀pin ní ọ̀dún 1989, ẹ̀ni tí ó sì tún jẹ́ ààrẹ̀ Republikani ikeyin, àti ẹ̀ni tí ó jẹ́ ààrẹ̀ olórò jùlọ̀, tí ó sì tún ru gbogbo agbẹ̀gbẹ̀ àgbáyé-siimù sókè, yòò ẹ̀mọ̀nà Protestanti tí ó ti ẹ̀subú kúrò nínú ìgbàgbọ̀ láti ẹ̀şgun ẹ̀sin Gírìkì tí Pan, ẹ̀yí tí í ẹ̀ “woke-ism” tí àgbáyé-siimù. Nínú ẹ̀şẹ̀ kẹ̀tálá àti kejílá, itàn tí ó bẹ̀rẹ̀ ní Ogun Ukraine ní ọ̀dún 2014 parí sí ilàna ọ̀jọ̀ Àìkú nínú ẹ̀şẹ̀ kẹ̀rindínlógún. Ẹ̀şẹ̀ kẹ̀şẹ̀dógún ni Ìjà Panium, àti Ìjà Panium n̄ darí sí ìjà Actium, ẹ̀yí tí í ẹ̀ Ogun Àgbáyé kẹ̀ta.

Ní àkókò “iṣẹ̀lẹ̀-ìlẹ̀ nílá náà”, ẹ̀yí tí í ẹ̀ ọ̀fin Ọ̀jọ̀ Àìkú tí ẹ̀şẹ̀ kẹ̀rindínlógún, Íslámù tí ẹ̀gbẹ̀ kẹ̀ta kọ̀lu Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, ó mú kí àwọn orílẹ̀-èdè bínú, ó sì fa iparun orílẹ̀-èdè náà. Ogun Panium ni ó ẹ̀şájú ikólù náà. Ní ọ̀fin Ọ̀jọ̀ Àìkú, iṣọ̀kan onípín mẹ̀ta tí dragoni, ẹ̀ranko náà, àti wòlìì ẹ̀ké ni a fi múlẹ̀.

“Nípasè ẹ̀şẹ̀ tí yòò fi mú idásilẹ̀ Ìjọ̀ Pápá ẹ̀şẹ̀, ní itakò sí ọ̀fin Ọ̀lórùn, orílẹ̀-èdè wa yòò ya ara rẹ̀ kúrò ní ọ̀dodo pátápátá. Nígbà tí Ìjọ̀ Pùrótẹ̀sítàntì yòò na ọ̀wọ̀ rẹ̀ kojá ihòhò àárín náà láti di ọ̀wọ̀ agbára Romu mú, nígbà tí yòò tún gúnlẹ̀ kojá ọ̀gbun láti fi ọ̀wọ̀ padé Ẹ̀mí-Ẹ̀sin, nígbà tí, lábẹ̀ agbára iṣọ̀kan mẹ̀tẹ̀tẹ̀ta yí, orílẹ̀-èdè wa yòò kọ̀ gbogbo ilàna Orílẹ̀-òfin rẹ̀ sílẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ìjọ̀ba Pùrótẹ̀sítàntì àti olómìnira, tí yòò sì ẹ̀ ipẹ̀şẹ̀ fún itànkálẹ̀ àwọn ẹ̀kọ̀ ẹ̀ké àti itànje tí Pápá, nígbà náà ni a lè mọ̀ pé àsikò tí dé fún iṣẹ̀ àgbàyanu Satani, àti pé ọ̀pin tí sún mólẹ̀.”

Testimonies, volume 5, 451.

Ní àkókò yẹ̀n, ọ̀gbẹ̀ ikú ìjọ̀ pàápá tí wò sà̀n pátápátá, ó sì n̄ ẹ̀şakóso pẹ̀lú ẹ̀şẹ̀ gíga jù lẹ̀ títí tí yòò fi dé ọ̀pin rẹ̀ níkeyin láisì ẹ̀nikẹ̀ni láti ràn án lẹ̀wọ̀. Nígbà tí Róòmù bá ẹ̀şgun idènà kẹ̀ta ni ó tí n̄ ẹ̀şakóso, gẹ̀gẹ̀ bí a tí ẹ̀şáfihàn rẹ̀ nípa Róòmù kẹ̀fẹ̀rì nínú Dániẹ̀lì orí kejọ̀, ẹ̀şẹ̀ kẹ̀şàn-án, àti nínú orí kọ̀kànlá, ẹ̀şẹ̀ kẹ̀rindínlógún títí dé kọ̀kàndínlógún. Nígbà tí Róòmù ìjọ̀ pàápá yọ̀ àwọn iwo mẹ̀ta kúrò, ó ẹ̀şakóso pẹ̀lú ẹ̀şẹ̀ gíga jù lẹ̀ fún ọ̀dún ẹ̀gbẹ̀rún kan, ọ̀gọ̀rùn-ún méjì, àti ọ̀gọ̀ta, gẹ̀gẹ̀ bí Róòmù kẹ̀fẹ̀rì náà tí ẹ̀şakóso pẹ̀lú ẹ̀şẹ̀ gíga jù lẹ̀ fún ọ̀dún ọ̀gọ̀ta-dín-ọ̀òrùn lẹ̀yìn tí ó ẹ̀şgun Ejibiti, idènà kẹ̀ta, ní Ogun Actium ní ọ̀dún 31 ẹ̀şájú ibí Kristi.

Nínú gírámà, a máa n̄ fi àfikún “ium” kún ọ̀pin ọ̀rọ̀ kan láti dá orúkọ-ọ̀rọ̀ tí n̄ tọ̀ka sí ibi kan, ipò kan, tàbí àkọ̀jọ̀pọ̀ n̄kan kan sílẹ̀. A máa n̄ lò ó lópọ̀ ìgbà nínú idásilẹ̀ àwọn ọ̀rọ̀ amọ̀-èdè àti imọ̀ sáyẹ̀nsì, ní pàtàkì nínú kẹ̀mísírì àti báyòlọ̀jì. Fún àpẹ̀rẹ̀: “stadium” n̄ tọ̀ka sí ibi fún àwọn idije eré idaraya tàbí àwọn iṣẹ̀lẹ̀ mìíràn, “aquarium” n̄ tọ̀ka sí ibi tí a tí n̄ pa àwọn ẹ̀dá omi tàbí ewéko omi mọ̀ láti fi hàn, àti “gymnasium” n̄ tọ̀ka sí ibi fún eré imúláradá ara tàbí ikẹ̀kọ̀. Nínú ọ̀rọ̀ imọ̀ sáyẹ̀nsì, a sàbà máa n̄ lò “ium” láti fi tọ̀ka sí ẹ̀rọ̀jà kẹ̀míkà kan tàbí àpapọ̀ kẹ̀míkà kan, ní pàtàkì nígbà tí a bá ti ya ẹ̀rọ̀jà náà tàbí àpapọ̀ náà sọ̀tọ̀ tàbí tí a tí sàwári rẹ̀. Fún àpẹ̀rẹ̀: “sodium” n̄ tọ̀ka sí ẹ̀rọ̀jà kẹ̀míkà kan pẹ̀lú àmì Na, “calcium” n̄ tọ̀ka sí ẹ̀rọ̀jà kẹ̀míkà kan pẹ̀lú àmì Ca.

Ìbèrè ìṣàkóso gíga-gíga Róòmù aláínígbòrán sí Ọlórùn ni a mú ṣe ní Ogun Actium, àti Ogun Panium sí ilẹ̀kùn sí ogun tí Actium dúró fún, nítorí pé “ilá lórí ilà,” Actium dúró fún òfin Ojọ Àìkú nígbà tí ipòòpù tún n ṣàkóso ayé lònà gíga-gíga.

Akitiumi jẹ ogun ojú omi, Paniumi sì jẹ ogun orí ilẹ̀; nítorí nàà, ìsopò àwọn ogun méjèjì nàà ṣàpẹ̀rẹ ogun kan tí ó jẹ̀ tí àgbáyé, tí ó kún ilẹ̀ àti òkun. Akitiumi, ogun ojú omi tí ó gbajúgbajà jùlò nínú ìtàn ayé ìgbààni, pẹ̀lú n ṣàpẹ̀rẹ ogun àgbáyé kan, nítorí “omi tí iwọ rí, níbi tí panságà nàà jókòó sí, àwọn èniyàn ni, àti ọ̀pọ̀ èniyàn, àti orilẹ̀-èdè, àti ahòn.” Paniumi ṣàpẹ̀rẹ ogun ẹ̀mí kan tí a darapò mọ ogun ìṣelú kan ní òfin Ojọ-Àìkú tí ó sún mọ̀ dé.

Ọ̀rọ̀ nàà “pan” gégé bí orúkọ, ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ itumọ̀ gégé bí àyíká ọ̀rọ̀ ṣe rí, sùgbón nínú ìtàn àròso Gíríiki, Pan ni ọ̀lórùn àwọn olùṣọ̀-àgùntàn, àwọn ẹ̀ran ọ̀sìn, orin ìgbèríko, àti aginjù. A máa n ṣàpẹ̀júwe rẹ̀ gégé bí ẹ̀dà tí ó jẹ̀ idajì èniyàn, idajì ewùrẹ̀, ẹ̀ni tí a mọ̀ fún ifẹ̀ rẹ̀ sí orin àti ẹ̀dà.

“Gégé bí iṣe ipari tí n fi adé dé eré nlá itanje nàà, Satani fúnra rẹ̀ yòò ṣe bí ẹ̀ni pé òun ni Kristi. Ijọ ti pe ti n jẹwọ̀ pé òun n retí didé Olùgbàlà gégé bí imúṣe pípé àwọn irètí rẹ̀. Nísinsinyí, aṣítàn nlá nàà yòò mú kó dàbí ẹ̀ni pé Kristi ti dé. Ní oríṣííríṣíí apá ilẹ̀ ayé, Satani yòò farahàn láàárín èniyàn gégé bí ẹ̀dà ọ̀lọ̀lá kan tí imólẹ̀ rẹ̀ n dán yọ, tí ó jọ àpẹ̀júwe Omọ Ọ̀lórùn tí Johanu fi hàn nínú Ìfihàn. Ìfihàn 1:13–15.” The Great Controversy, 624.

Pan ni ọ̀lórùn-àgùntàn, yòò sì ṣe àfarawé Olùṣọ̀-àgùntàn tòótó. Ìfarawé Kristi ti Satani máa bèrẹ̀ nígbà òfin ojọ̀ Àìkú nítorí pé ní “àṣe nàà” “àwa lè” nígbà nàà “mọ̀ pé àkókò fún iṣe àgbàyanu Satani ti dé, àti pé ọ̀pin ti sún mólé.”

Ọ̀rọ̀ nàà “pan” tún lè tọ̀ka sí ohun èlò idáná tí kò jinlẹ̀, tí etí rẹ̀ sì fẹ̀, tí a fi n din oúnjẹ, tàbí fi n yan, tàbí fi n se oúnjẹ. Ogun ikẹ̀yìn nàà dojú kọ̀ Jerúsálẹ̀mù ti ẹ̀mí, òkè mí mọ̀ tí a gbé sókè gégé bí àsíá, àti òkè tí agbo ẹ̀ran Ọ̀lórùn miíràn tí wón ṣi wà ní Bábílóni sá lọ̀ sí. Ní àkókò nàà gbogbo orilẹ̀-èdè yòò wá dojú kọ̀ Jerúsálẹ̀mù ti ẹ̀mí, tí a sì dá mọ̀ ọ̀ gégé bí “ago” (pan).

Èrù ọ̀rọ̀ Oluwa sí Israẹ̀li, ni Oluwa wí, ẹ̀ni tí n na àwọn ọ̀run ká, tí ó fi ipilẹ̀ ayé lélé, tí ó sì n mọ̀ ẹ̀mí èniyàn nínú rẹ̀. Kíyèsí i, ẹ̀mi yòò sọ̀ Jerusalemu di ife irititi fún gbogbo àwọn èniyàn tí ó yí i ká, nígbà tí wón yòò wà ní idóti sí Juda àti sí Jerusalemu pẹ̀lú. Àti ní ojọ̀ nàà ni ẹ̀mi yòò sọ̀ Jerusalemu di òkúta wúwo fún gbogbo èniyàn: gbogbo àwọn tí ó bá fi ara wón ru ú ni a ó gé sí wẹ̀wẹ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo àwọn èniyàn ayé ni a kó jọ̀ sí i. Sekaria 12:1-3.

Jerusalemu pẹ̀lú ni àjà, nítorí pé òun ni àpẹ̀ idáná níbi tí eré nàà ti n ṣe. “Àjà” jẹ̀ ikòkò idáná.

Nígbà nàà ni ó sọ̀ fún mi pé, Omọ̀ èniyàn, àwọn wònyí ni àwọn ọ̀kúnrin tí n rò iwà búburú, tí wón sì n pèsè imòrán búburú nínú ilú yíi: tí wón n wí pé, Àkókò nàà kò sún mọ̀; ẹ̀ jẹ̀ kí a kọ̀ ilé: ilú yíi ni ikòkò, àwa sì ni ẹ̀ran nàà. Nítorí nàà, sọ̀tẹ̀lẹ̀ lòdì sí wón, sọ̀tẹ̀lẹ̀, iwọ̀ omọ̀ èniyàn. Ẹ̀mí Olúwa sì bà lé mi, ó sì wí fún mi pé, Sọ̀rọ̀; Bayi ni Olúwa wí; Báyi ni ẹ̀ ti sọ̀, ẹ̀yin ilé Ísírẹ̀li: nítorí mo mọ̀ ohun tí n bọ̀ sínú ọ̀kàn yín, ọ̀kọ̀ọ̀kan wón. Ẹ̀ ti mú àwọn tí a pa yín pọ̀ sí i nínú ilú yíi, ẹ̀ sì ti fi àwọn òkú kún àwọn ọ̀pópónà rẹ̀. Nítorí nàà, bayi ni Olúwa Ọ̀lórùn wí; Àwọn òkú yín tí ẹ̀ ti tẹ̀ sí àárín rẹ̀, àwọn ni ẹ̀ran nàà, ilú yíi sì ni ikòkò: sùgbón ẹ̀mi yòò mú yín jáde kúrò ní àárín rẹ̀. Ẹ̀ ti bèrù idà; ẹ̀mi yòò sì mú idà wá sórí yín, ni Olúwa Ọ̀lórùn wí. Ẹ̀mi yòò sì mú yín jáde kúrò ní àárín rẹ̀, ẹ̀mi yòò sì fi yín lé ọ̀wọ̀ àwọn àjẹ̀jì, ẹ̀mi yòò sì ṣe idájọ̀ láàárín yín. Ẹ̀yin

yòò şubú nípasẹ̀ idà; èmi yòò dá yín lẹ́jọ̀ ní ààlà Ísírẹ̀lì; ẹ̀yin yòò sì mò pé èmi ni Olúwa. Ilú yìi kì yòò jẹ̀ ikòkò yín, bèẹ̀ ni ẹ̀yin kì yòò jẹ̀ eran ní ààrín rẹ̀; şùgbọ̀n èmi yòò dá yín lẹ́jọ̀ ní ààlà Ísírẹ̀lì: ẹ̀yin yòò sì mò pé èmi ni Olúwa: nítorí pé ẹ̀ kò rìn nínú àwọn ilàna mi, bèẹ̀ ni ẹ̀ kò şe àwọn idájọ̀ mi, şùgbọ̀n ẹ̀ ti hù gẹ́gẹ̀ bí àşà àwọn orílẹ̀-èdè keferi tí ó yí yín ká. Hesekieli 11:2–12.

Nínú èdè Gẹ̀ẹ̀sì, “pan” gẹ́gẹ̀ bí àfikún-ìbèrẹ̀ ọ̀rọ̀ tùmọ̀ sí “àgbáyé,” “gbogbo,” tàbí “káàkiri.” Fún àpẹ̀rẹ̀, “panorama” n tọ̀ka sí iwòye gbooro tàbí àkópò iran pípé nípa agbègbè kan, “pantheism” n tọ̀ka sí igbàgbò pé àgbáyé jẹ̀ ti iwà-Ọ̀lórùn, àti “Pan-American” n tọ̀ka sí ohun kan tí ó kan gbogbo àwọn orílẹ̀-èdè ilẹ̀ Amẹ̀ríkà. Nítorí nàà, “pan” n şàfihàn ogun àgbáyé.

“Satani n yí ọ̀kàn àwọn èniyàn sí àwọn ibèèrè tí kò şe pàtàkì, kí wọn má bàa fi iran tí ó şe kedere tí ó sì yàtò rí àwọn ọ̀ràn tí ó şe pàtàkì gidigidi. Ọ̀tá nàà n gbèrò láti dẹ̀kùn bo ayé.”

“Ayé tí a n pè ní ti Kristeni ni yòò di pápá işere àwọn işe nílá àti ipinnu. Àwọn èniyàn tí wọn wà ní ipò àşẹ̀ yòò şe àwọn òfin tí n şákoso ẹ̀rì-ọ̀kàn, gẹ́gẹ̀ bí àpẹ̀rẹ̀ ti Ijọ̀ Pápá. Bábílónì yòò mú kì gbogbo orílẹ̀-èdè mu nínú wáinì ibínú àgbèrè rẹ̀. Gbogbo orílẹ̀-èdè ni yòò kópa nínú rẹ̀.”
Selected Messages, iwé 3, 392.

Ọ̀rọ̀ nàà “act” gẹ́gẹ̀ bí orúko-işe tùmọ̀ sí “ipinnu tàbí òfin tí a kọ̀ sílẹ̀ ní ọ̀nà ilàna, tí ilẹ̀-ìgbimọ̀ aşòfin ti fi òfin múlẹ̀.”

“Nígbà tí orílẹ̀-èdè wa bá kọ̀ àwọn ilàna ijọba rẹ̀ sílẹ̀ bèẹ̀ gẹ́gẹ̀ bí yòò fi şe òfin Ojọ̀ Àìkú, nípasẹ̀ işe yìi, Pùrótésítántì yòò darapọ̀ mó pòópù.” Testimonies, volume 5, 712.

Ayé tí a n pè ní ayé Kristeni jẹ̀ pepe işe nílánlá, tàbí àwọn işe, àti pé gbogbo orílẹ̀-èdè (pan) ni yòò kópa. Ọ̀rọ̀ nàà “işe” tún lè tọ̀ka sí ipín kan tàbí apá kan nínú eré onítàn, fiimù, tàbí ifarahàn miiran, èyí tí àkójọ̀pọ̀ işelẹ̀ tàbí igbésẹ̀ kan pàtó máa n şe àfihàn rẹ̀. Ọ̀rọ̀ nàà “şe” gẹ́gẹ̀ bí ọ̀rọ̀-işe tùmọ̀ sí láti şe igbésẹ̀ kan pàtó tàbí láti hùwà ní ọ̀nà kan. Ó tún lè tọ̀ka sí şişe bí ẹ̀ni pé ohun kan ni ẹ̀ni kan jẹ̀ tàbí sí şişe ipa kan, gẹ́gẹ̀ bí nínú şişe ipa nínú eré tàbí fiimù.

“Àgbáyé jẹ̀ ilẹ̀-itàgé kan. Àwọn ọ̀şeré, àwọn olùgbé inú rẹ̀, n pèsè ara wọn láti şe ipa wọn nínú eré nílá ikeyin. A kò ka Ọ̀lórùn sí mó. Lára ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn, kò sí işọkan kankan, bí kò şe bí àwọn èniyàn şe n dá àjọşepọ̀ pọ̀ láti lè şàşeparí ète imọ̀tara-ẹ̀ni-nikan wọn. Ọ̀lórùn n wo wọn. Ète Rẹ̀ ní ti àwọn omọ̀ abẹ̀ Rẹ̀ ọ̀lọtẹ̀ yòò şe. A kò fi ayé lé ọ̀wọ̀ èniyàn, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé Ọ̀lórùn n jẹ̀ kì àwọn ohun idàrúdàpọ̀ àti àilètò máa jọba fún igbà diẹ̀. Agbára kan láti isàlẹ̀ n şişe láti mú àwọn işelẹ̀ nílá ikeyin nínú eré nàà wá—Sátani n bọ̀ wá gẹ́gẹ̀ bí Kristi, ó sì n şişe pẹ̀lú gbogbo ẹ̀tàn àişòdodo nínú àwọn tí wọn n so ara wọn pọ̀ ní àwọn àwùjọ̀ aşírí. Àwọn tí wọn n fi ara wọn lé ifẹ̀kúfẹ̀ fún àjọşepọ̀ lówọ̀ n mú àwọn ète ọ̀tá şe. Okùnfà yòò tẹ̀lé ipa rẹ̀.”

“Ìrẹ̀kojá ti fẹ̀rẹ̀ dé ọ̀pin rẹ̀. Idàrúdàpọ̀ kún ayé, ibèrù nílá kan sì ti fẹ̀rẹ̀ bọ̀ sórí ẹ̀dá èniyàn. Ọ̀pin ti sùn mó gan-an. Àwa tí a mò ọ̀títọ̀ gbọ̀dọ̀ máa pèsè ara wa fún ohun tí yòò şía bọ̀ sórí ayé láipẹ̀ yìi gẹ́gẹ̀ bí iyàlẹ̀nu tí yòò bo ohun gbogbo.” Review and Herald, September 10, 1903.

Panium àti Actium dúró fún Ogun Agbáyé kẹta. Nínú ogun nàà yòò wà àwọn ifihàn àrà òkè gẹ́gẹ̀ bí a ti şàpẹ̀rẹ̀ wọn nínú Pan, ọ̀lórùn ewúré ti àwọn ará Gíríikì. Ogun nàà yòò ní ibàşepọ̀ pẹ̀lú ifipá mú òfin Ojọ̀ Àìkú gẹ́gẹ̀ bí “işe” kan. A sì fi mó ogun nàà gẹ́gẹ̀ bí “àwọn işelẹ̀ ikeyin nínú eré nílá nàà,”

nítorí pé kì í ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ òfin tí fífí òfin Ọ̀jọ̀ Àìkú múlẹ̀ nìkan, sùgbọ̀n ó tún jẹ̀ gónḡó eré ihìnre ní àwọn wákàtí iparí àkókò àánú èniyàn. Sàájú ogun náà níbi tí Panium àti Actium tí darapọ̀ mọ̀ra ní tí àsoṭẹ̀lẹ̀, nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún tí Daniẹ̀lì orí kọ̀kànlá, ogun Ọ̀lọ̀run tí àwọn ọ̀jọ̀ ikẹ̀yìn yóò tí jẹ̀ gbé dídẹ̀ tẹ̀lẹ̀, a ó sì gbé àsíá wọn sọkẹ̀ nígbà náà, èyí tí í ẹ̀ ààmì. Ìtumọ̀ àkókó tí “ààmì” ní àsíá ogun omo-ogun kan.

Akti àti Pani ni Aktiumi àti Paniumi, Onímọ̀-Èdè Alárinnàkò sì sàkóso ilẹ̀-ayé, àwọn orúko, àti itàn àwọn ogun méjèjì, nítorí pé ó jẹ̀ itàn tí ó wà lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀ sàájú òfin Ọ̀jọ̀ Àìkú tí ǹ bọ̀ láipẹ̀. Ogun Paniumi ẹ̀lẹ̀ ní ọ̀dún 200 BC, ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún sì fí hàn pé Róòmù ẹ̀gun Jerusalemu ní ọ̀dún 63 BC.

Laarin itàn àwọn ọ̀jọ̀ ikẹ̀yìn tí àkókò láti 200 BC sí 63 BC ǹ sàfihàn, síṣe àwòrán ẹ̀ranko náà ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà yóò ẹ̀, gẹ̀gẹ̀ bí itàn láti 161 BC sí 158 BC ẹ̀ dúró fún un. Sàájú àkókò tí àwọn isisẹ̀ ikẹ̀yìn tí gbígbé àwòrán ẹ̀ranko kan kalẹ̀ ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà yóò wáyé, isẹ̀lẹ̀ kan yóò wà tí isòṭẹ̀ Modein ní 167 BC ǹ sàfihàn. Isòṭẹ̀ náà jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ isòṭẹ̀ sí ẹ̀sìn tí Gíríìsì fí agbára múlẹ̀, isòṭẹ̀ náà yóò sì sàmọ̀nà sí àmì ọ̀nà kan tí iyàsímímọ̀ tẹ̀npilí náà lẹ̀kansi ní 164 BC ǹ sàfihàn.

A ǹ rántí ọ̀dún 164 S.K. nínú ẹ̀sìn Jùdá nítorí isẹ̀ iyanu náà pé òróró mímọ̀ tó yẹ̀ fún ọ̀jọ̀ kan pére pé fún ọ̀jọ̀ méjọ̀. Nítorí náà, ọ̀dún 164 S.K., tí ó sàájú 161 S.K., ǹ tọ̀ka sí isẹ̀ iyanu Sátàni kan tí a ẹ̀ fún àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run tí wọn tí sòṭẹ̀. A sàpẹ̀rẹ̀ isẹ̀ iyanu náà gẹ̀gẹ̀ bí ọ̀jọ̀ kan tí ǹ mú ọ̀jọ̀ méjọ̀ wá, àti pé òróró ọ̀jọ̀ àkókó náà ni ó pèsè fún gbogbo ọ̀jọ̀ méjọ̀ náà. A mú isẹ̀ iyanu náà wá sórí apá kan náà tí ó jẹ̀ tí méje, a sì gbé àmì-itọ̀ka yí kalẹ̀ nínú itàn gangan níbi tí àdiitú ẹ̀kẹjọ̀ tí ó jẹ̀ tí méje tí ǹ ẹ̀ lórí iwo Ominira tí ó tí sòṭẹ̀ àti iwo Pùròtẹ̀sítàntì tí ó tí sòṭẹ̀.

Ìfihàn àwọn isẹ̀ iyanu tí Satani sàájú òfin Ọ̀jọ̀-isinmi tí ǹ bọ̀ láipẹ̀ yí ní ibàṣepọ̀ pẹ̀lú ọ̀lọ̀run Gíríiki náà, Pan. Nígbà tí a bá jagun Ìjà Panium, tí Trump àti Pùròtẹ̀sítàntì apẹ̀yìndà sì ẹ̀gun, “àpótí Pandora” yóò tí sí sílẹ̀, kò sì ní sí ọ̀nà láti yanjú àwọn isòro tí a ọ̀ò tú sí ara ẹ̀dà èniyàn nígbà náà; nítorí pé, “ibẹ̀rù nílá kan yóò wá sórí àwọn èniyàn láipẹ̀. Ọ̀pin tí sún mólẹ̀ gan-an. Àwa tí a mọ̀ òtítító gbọ̀dọ̀ máa pèsè ara wa fún ohun tí yóò ya sórí ayé láipẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí iyàlẹ̀nu tí ó pọ̀ jù lo.”

Ọ̀gòrùn-ún mẹ̀rindínlógòrin ẹ̀gbẹ̀rùn náà ni àwọn tí a tí fí ẹ̀didi dí nípasẹ̀ agbára isómọ̀ di mímọ̀ tí Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run, èyí tí a pèsè nípasẹ̀ síṣí ididi Ìfihàn Jesu Kristi. Ìfihàn náà ní ọ̀pọ̀ ilà òtítító pátó nínú, ó sì ǹ pèsè ẹ̀kọ̀ tí a sọ̀ di mímọ̀ nípa ẹ̀ni tí Jesu jẹ̀. Gẹ̀gẹ̀ bí Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọ̀run, Ọ̀un ni Onímọ̀-èdè Alágbàyanu tí ó tí sàkóso gbogbo èdè èniyàn, nítorí nípasẹ̀ agbára Rẹ̀ ní Ó ẹ̀ mú kí onírúurú èdè wáyé nígbà tí Ó rọ̀ idàrúdapọ̀ kalẹ̀ sí orí ilẹ̀-oba Bábélì. Ọ̀un ni Olùkà-Nọ̀mbà Alágbàyanu tí ó tí fí àwọn àṣírí pamọ̀ sínú àwọn nọ̀mbà tí a gbé kalẹ̀ nínú Ọ̀rọ̀ Rẹ̀, àti nínú gbogbo ẹ̀dà Rẹ̀ pátápátá. Ọ̀un ni Olùsàkóso itàn, nítorí itàn jẹ̀ “itàn” Rẹ̀. Ọ̀un dá ayé, Ó sì sàkóso irisi ilẹ̀-ayé láti ojú iwòye àgbẹ̀gbẹ̀ lẹ̀yìn Ìkún Omi náà, nítorí náà ni onírúurú ilẹ̀-ayé àsoṭẹ̀lẹ̀ tí ó dá àwọn “òtítító” tí a rí nínú Ọ̀rọ̀ Rẹ̀ sílẹ̀. Ọ̀gòrùn-ún mẹ̀rindínlógòrin ẹ̀gbẹ̀rùn náà dúró fún, láàrin àwọn ǹnkan mìíràn, àwọn tí ǹ fí igbàgbọ̀ hàn pé Ọ̀un dá ohun gbogbo.

Ní ibẹ̀rẹ̀pẹ̀pẹ̀ ní Ọ̀rọ̀ wà, Ọ̀rọ̀ náà sì wà lódò Ọ̀lọ̀run, Ọ̀rọ̀ náà sì jẹ̀ Ọ̀lọ̀run. Ẹ̀ni kan náà wà ní ibẹ̀rẹ̀pẹ̀pẹ̀ lódò Ọ̀lọ̀run. Nípasẹ̀ rẹ̀ ní a ẹ̀ dá ohun gbogbo; kò sì sí ohun kan tí a dá láisí rẹ̀.
Johanu 1:1–3.

Ìtàn àpótí Pandora jẹ àròsọ kan láti inú ìtàn-àròsọ Gíríikì àtíjọ. A sàlàyé rẹ ní pàtàkì nínú “Works and Days” ti akéwì Gíríikì nàà, Hesiod, àti nínú orisun kílásíkì miiṛàn onírúúrú. Ó hàn gbangba pé ó jẹ àtúnṣàlàyé irírí Éfà nínú Ogbà Édeṇi. Orúkọ nàà “Pandora” wá láti inú ìtàn-àròsọ Gíríikì àtíjọ. A mú un jáde láti inú àwọn ọrọ Gíríikì wònyí: “pan” tí ó tùmọ sí “gbogbo,” àti “dora” tí ó tùmọ sí “àwọn èbùn.” Pandora tùmọ sí “eni tí a fi gbogbo èbùn fún.” Éfà ni àmì ìṣàpẹẹrẹ ijọ, àti pé gbogbo àwọn èbùn ni a rí nínú ijọ Olorun.

Nínú ìtàn-àròsọ Gíríikì, Pandora ni obinrin eḷéran àkókó tí àwọn ọ̀rìṣà dá. Gégé bí ìtàn-àròsọ nàà ṣe sọ, Hephaestus ni ó mò ọ nípasẹ̀ àṣe Zeus, ọba àwọn ọ̀rìṣà, gégé bí apá kan nínú ète kan láti je èniyàn níyà. Ọkọ̀ọkan àwọn ọ̀rìṣà fi àwọn èbùn kún Pandora, pẹ̀lú ewà, oore-ọ̀fẹ́, ogbón, àti ifásí-ọkàn. Zeus fún un ní ikòkò kan (nínú àwọn àtúnṣọ ìtàn tí ó wáyé lẹyìn nàà, ó di àpótí) ó sì pàṣe fún un pé kí ó má ṣe ṣí i lábẹ̀ ipò kankan. A sọ fún Éfà pé ó lè je nínú gbogbo igi àfi “igi tí ó wà ní ààrín Ogbà nàà.”

Pandora, níwọn bí ifẹ̀-mọ̀ tó pọ̀jù ti borí rẹ̀, nígbèyìn-gbéyìn ṣubú sínú idánwò, ó sì ṣí ikòkò nàà. Nígbà tí ó ṣe bẹ̀, gbogbo àwọn ibi, irora, àti àrùn tí a ti pa mó sínú rẹ̀ tẹ̀lẹ̀ ni a tú sílẹ̀ sínú ayé, wọn sì tan ijíyà àti iponjú káákiri láààrín aráyé. Síbẹ̀, ohun kan ṣí kù nínú ikòkò nàà: irètí. Nínú diẹ̀ lára àwọn èyà ìtàn àròsọ nàà, Pandora tètè ti ikòkò nàà pa, nípa bẹ̀ didẹkun irètí kúrò ní jíjade; ṣùgbón nínú àwọn miiṛàn, irètí nàà pẹ̀lú yọ jáde, ní fífún aráyé ní imọ̀lẹ̀ kékeré kan ti irònú rere àti ifaradà ní ojú ipò ìṣòro.

Ìjà Panium darapò mó Ìjà Actium nínú òfin Ojọ̀ Àìkú tí ń bọ̀ láipẹ̀, àti pé òfin Ojọ̀ Àìkú tí ń bọ̀ láipẹ̀ ni a ti ṣàpẹẹrẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ idánwò inú Ogbà Édeṇi. Nínú ogbà nàà, idánwò nàà kàn jẹ̀ fún Ádámù àti Éfà nikan, ṣùgbón ní àwọn ojọ̀ ikẹyìn, ó yẹ̀ kí idánwò nàà dojú kọ gbogbo aráyé káákiri gbogbo ayé. Idánwò àkókó nàà, ti gbígbàgbọ̀ tàbí àìgbàgbọ̀ Ọ̀rọ̀ Olorun nínú ogbà nàà, jẹ̀ apẹẹrẹ̀ idánwò ikẹyìn ti òfin Ojọ̀ Àìkú. Éfà kojá a nínú idánwò àkókó nàà, ó sì ṣí àwọn ibodè ikún omi ibànújẹ̀ sílẹ̀ lórí aráyé, gégé bí a ti ṣàfihàn rẹ̀ nínú àròsọ Pandora.

Nígbà tí Ogun Panium bá darapò mó Ogun Actium, idánwò tí a ṣàpẹẹrẹ̀ rẹ̀ nínú Ogbà Édeṇi yóò ṣí sílẹ̀ lórí gbogbo aráyé. Irètí tí a ó sì pèsè nígbà nàà fún ayé ni àsíá tí a gbé sókè kí gbogbo ayé (panorama) lè rí.

Gbogbo èyin olùgbé ayé, àti èyin tí ń gbé orí ilẹ̀, ẹ̀ máa wò ó, nígbà tí ó bá gbé àsíá sókè lórí àwọn òkè; àti nígbà tí ó bá fọ̀n ipè, ẹ̀ máa gbọ̀. Isaiah 18:3.

A ó tẹ̀síwájú nínú iwádíí yíi nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.

“Àgbáyé jẹ̀ ilẹ̀-itàgé; àwọn ọ̀ṣẹ̀rẹ̀, iyẹn àwọn olùgbé inú rẹ̀, ń múra sílẹ̀ láti ṣe ipa tiwọn nínú eré ńlá ikẹyìn. Ní ọ̀dọ̀ ọ̀pọ̀ èniyàn, kò sí ìṣọkan kankan, bí kò ṣe bí àwọn èniyàn bá dá àjọ̀ pọ̀ láti mú ète imọ̀tara-èni-nikan wọn ṣe. Olorun ń wo wọn. Ète Rẹ̀ ní ti àwọn ọ̀mọ̀ abẹ̀ Rẹ̀ ọ̀lọ̀tẹ̀ ní a ó mú ṣe. A kò fi ayé lé àwọn èniyàn lówó, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé Olorun ń jẹ̀ kí àwọn agbára idàrúdàpọ̀ àti àitò jọba fún igbà diẹ̀. Agbára kan láti isàlẹ̀ ń ṣiṣẹ̀ láti mú àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ ńlá ikẹyìn nínú eré nàà ṣe,—Satani tí ń bọ̀ wá gégé bí Kristi, tí ó sì ń ṣiṣẹ̀ pẹ̀lú gbogbo ètàn àìṣòdodo nínú àwọn tí ń so ara wọn pọ̀ mọ̀ra nínú àwọn àwujọ̀ aṣírí. Àwọn tí ń fi ara wọn jọwọ̀ fún ifẹ́kúfẹ́ àjọṣepọ̀ bẹ̀ ń ṣiṣẹ̀ imúṣẹ̀ ètò ọ̀tá. Ìdí yóò sì tẹ̀lẹ̀ ipa rẹ̀.”

“Kò sí ìgbà kankan tí iránsẹ̀ yíi tí ní agbára ifowókán tó pò tó bí ó tí ní lóní. Sí i àti sí i, ayé n fí àwọn ẹ̀tò Ọ̀lórún ẹ̀fò. Àwọn èniyàn tí di alágboyà nínú irékojá. Ìwà búburú àwọn olùgbé ayé tí fẹ̀rẹ́ kún ọ̀sùwọ̀n àìsòdodo wọ̀n. Ilẹ̀ ayé yíi tí fẹ̀rẹ́ dé ibi tí Ọ̀lórún yóò tí jẹ́ kí apanirun ẹ̀ ifẹ́ ara rẹ̀ lórí rẹ̀. Ríròpò àwọn òfin èniyàn dípò òfin Ọ̀lórún, ìgbéga, nípa àṣẹ̀ èniyàn lásán, ojó Àìkú dípò Sábáàti tí Bíbélì, ní iṣè ikeyin nínú eré nàà. Nígbà tí iròpò yíi bá di ohun gbogboogbo, Ọ̀lórún yóò fí ara Rẹ̀ hàn. Yóò dide nínú olá nlá Rẹ̀ láti mì ayé gidigidi. Yóò jade kúrò ní ipò Rẹ̀ láti jẹ́ àwọn olùgbé ayé níyà nítorí àìsòdodo wọ̀n, ilẹ̀ ayé yóò sí tú ẹ̀jẹ̀ rẹ̀ síta, kò sí ní bo àwọn òkú rẹ̀ mọ́.”

“A dúró lórí ẹ̀nu-òná ìṣòro pàtàkì tí gbogbo àwọn ayé. Ní itẹ̀lé kánkán, àwọn idájó Ọ̀lórún yóò máa tẹ̀lé ara wọ̀n,—iná, àti ikún omi, àti imítitì ilẹ̀, pẹ̀lú ogun àti itàjèsílẹ̀ ẹ̀jẹ̀. Kò yẹ́ kí a yà á lẹ̀nu ní àkókò yíi nípa àwọn iṣẹ̀lẹ̀ tí ó tóbi tí ó sí ní ipinnu pàtàkì; nítorí angẹ̀li àánú kò lè dúró pẹ̀ jù láti máa daàbò bo àwọn aláironúpiwàdà.”

“Ìṣòro nlá nàà n bọ̀ wá lórí díẹ̀díẹ̀. Oòrùn n tòn ní àwọn ọ̀run, ó sí n gba ọ̀nà iyípo rẹ̀ àtẹ̀yinwá kojá, àwọn ọ̀run sí sí n kẹ̀de ọ̀go Ọ̀lórún. Àwọn èniyàn sí n jẹ́, wọ̀n sí n mu, wọ̀n n gbin, wọ̀n sí n kó ilẹ̀, wọ̀n n fẹ̀yàwó, wọ̀n sí n fí ọ̀mọ̀binrin fúnni ní ìgbéyàwó. Àwọn oníṣòwò sí n rà, wọ̀n sí n tà. Àwọn èniyàn sí n tú ara wọ̀n lórí ara wọ̀n, wọ̀n n jà fún ipò gíga jùlọ̀. Àwọn olùfẹ́ ayé sí n kó lọ sí àwọn ilẹ̀ eré onítíatà, àwọn ije ẹ̀ṣin, àwọn ilẹ̀ ayé tẹ̀tẹ̀. Ìmúníkún-fún-ẹ̀rù gíga jùlọ̀ sí n jọ̀ba, síbẹ̀ wákàtí àyè idánwò n tètè parí, ọ̀ràn gbogbo sí fẹ̀rẹ́ jẹ́ pé a ó pinnu rẹ̀ títí ayérayé. Sátàni rí i pé àkókò rẹ̀ kù díẹ̀. Ó tí mú gbogbo ọ̀nà iṣẹ̀ rẹ̀ ẹ̀ṣẹ́ kí a lè tan èniyàn jẹ́, kí a lè ẹ̀ni wọ̀n lónà, kí a lè mú wọ̀n dí mọ́ iṣẹ́, kí a sí lè fí wọ̀n sínú irànjú ọ̀kàn, títí ojó àyè idánwò yóò fí dé ọ̀pin, tí ilẹ̀kún àánú yóò sí tí pa títí lácé.”

“Ìrékojá tí fẹ̀rẹ́ dé ọ̀pin ààlà rẹ̀. Idàrúdàpò tí kún ayé, àti pé ìbèrù nlá kan yóò sí tètè dé bá àwọn èniyàn. Ọ̀pin tí sùn mólé gidigidi. Àwa tí a mọ́ ọ̀títọ̀ yẹ́ kí a máa pèsè ara wa fún ohun tí yóò tètè dé bá ayé gégé bí iyálẹ̀nu nlá tí yóò bo ohun gbogbo.”

“Ní àkókò yíi tí àìsòdodo tí gbilẹ̀, a lè mọ́ pé iponjú nlá ikeyin tí sùn mọ́ etílẹ̀. Nígbà tí iṣòtẹ̀ sí òfin Ọ̀lórún bá fẹ̀rẹ́ dí tí gbogbo èniyàn, nígbà tí àwọn èniyàn Rẹ̀ bá n jiyà inúnibíni, tí wọ̀n sí n fara da iponjú láti ọ̀wọ̀ àwọn ẹ̀lẹ̀gbẹ̀ èniyàn wọ̀n, Olúwa yóò dá sí i.”

“A dúró lórí ilà ẹ̀nu-òná àwọn iṣẹ̀lẹ̀ nlá àti ọ̀lówò-ẹ̀rù. Àwọn àṣòtẹ̀lẹ̀ n ẹ̀. Àjẹ̀jì, itàn kún fún iṣẹ̀lẹ̀ ní a n kọ̀ sínú àwọn iwé ọ̀run. Gbogbo nìkan nínú ayé wa wà nínú rúdurúdu. Ogun wà, àti àròso ogun. Àwọn orílẹ̀-èdè bínú, àti àkókò àwọn òkú tí dé, kí a lè dá wọ̀n léjọ̀. Àwọn iṣẹ̀lẹ̀ n jẹ́ padà láti mú ojó Ọ̀lórún wá, èyí tí n yára gan-an. Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ó dà bí ẹ̀ni pé iṣẹ̀jú kan soṣo tí àkókò ní ó ẹ̀kù. Sùgbón nígbà tí orílẹ̀-èdè tí n dide sí orílẹ̀-èdè, àti ijọ̀ba sí ijọ̀ba, kò tì sí ifowókọ gbogbogbò bá yí. Títí di isinsinyí ní a tí di àwọn ẹ̀fúùfú méré́n mú, títí àwọn iránsẹ̀ Ọ̀lórún yóò fí gba ààmì lórí iwájú wọ̀n. Nígbà nàà ní àwọn agbára ayé yóò tò àwọn ọ̀mọ̀-ogun wọ̀n jọ̀ fún ogun nlá ikeyin.” Christian Service, 50, 51.